

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen lausuntopyyntö varallaolosta ja kompensatiokeinoista**178/00.04.02/2021****Khall 30.08.2021 § 150**

Kunnilta on pyydetty lausunnot Pohjois-Savon pelastuslaitoksen talousarvioesityksestä vuodelle 2022 sekä varallaolosta ja kompensatiokeinoista. Lausunnot on pyydetty toimittamaan 23.8.2021 mennessä tai heti, kun toimivaltainen toimielin on ne käsitellyt.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta on kokouksessaan käsitellyt talousarviota sekä varallaoloa ja kompensatiokeinoja. Varallaoloa ja kompensatiokeinoa koskeva asia liittyy työtuomioistuimen antamaan välituomioon, jonka mukaan 13 henkilön vaatimuksesta varallaoloaika tulisi katsoa työajaksi. Välituomion johdosta Pohjois-Savon pelastuslaitos on käynnistänyt valmistelutyön ja nykyisessä palvelutasopäätöksessä mainittujen kompensatiotoimien käyttöönoton.

Aluepelastuslautakunta on jo arvioinut tarvittavia välittömiä toimenpiteitä. Välittömät toimenpiteet koskevat erityisesti Suonenjoen, Leppävirran, Lapinlahden, Nilsiän ja Kiuruveden pelastusasemia, joissa siirryttäisiin ympärivuorokautiseen hälytysvalmiuteen. Ympäryskuntien, kuten Rautavaaran, henkilöstön virkojen alkusijoiuspaikka olisi lähin ympärivuorokautinen pelastusasema ja työaika olisi ympäryskunnassa virka-aika (8 h) 5 päivänä viikossa ja pelastusaseman vahvuus olisi 0+1. Jos työajat ja tasaukset menevät niin, että 24/7 asemilta ei riitä ympäryskuntiin virka-ajan vahvuutta, asemia voi jäädä tilapäisesti ilman viranhaltijoita. Ympäryskuntaa lähin päivystävä pelastusasema olisi hälytysvasteessa. Jatkossa pienemmillä paloasemilla, ml. Rautavaara, olisi 1-2 henkilön sijaan 1 viranhaltija virka-aikana. Hälytysrinki työsopimussuhteisten (sivutoiminen henkilöstö) ja vakinaisten osalta säilytetään ennallaan.

Pohjois-Savon pelastuslaitos piti asiasta kuntatilaisuuden 18.6.2021. Kuntatilaisuudessa esiteltiin neljä ratkaisuvaihtoehtoa, jotka on esiteltyinä liitemateriaalissa. Yllä kuvatut toimenpiteet edustavat käytännössä ratkaisuvaihtoehtoa 1. Lisäksi kuntatilaisuudessa käytiin läpi kunkin kunnan maksuosuus eri vaihtoehdoista, ja myös maksuosuudet on esitelty liitteessä.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta käsittelee palvelutasopäätöksessä mainittujen paloasemien muuttamista 24/7 paloasemiksi ja muiden palvelutasopäätöksessä mainittujen varallaolon kompensatiokeinojen käyttöönottamista kuntien lausuntokierroksen jälkeen

Valmistelija: kunnanjohtaja

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää

todeta lausuntonaan Pohjois-Savon pelastustoimen varallaolosta ja kompensatiokeinoista seuraavaa:

"Syntynyt tilanne on erittäin harmillinen ja se ajoittuu hankalasti vain reilu vuosi ennen alueellisen pelastustoimen siirtymistä hyvinvointialueen alle

1.1.2023. Kuntien on hankala varsinkin tässä tilanteessa hahmottaa koko maakunnan pelastustoimelle optimaalista organisoitumista. Yksittäisissä kunnissa ei ole tarvittavaa osaamista eikä kokonaisnäkemyksiä koko maakunnan turvallisuuden hallitsemiseksi. Siksi alueellisen pelastustoimen organisoituminen tulisi tehdä pelastuslaitoksen ammatillisen näkemyksen pohjalta alueen kokonaisuutena ajatellen.

Pelastuslautakunnan esityslistalla ollut mahdollinen ratkaisuehdotus kuitenkin huolestuttaa Rautavaaran kuntaa, koska se heikentää Rautavaaran ja muiden ympäryskuntien pelastuspalveluiden saatavuutta ja näin ollen vaikuttaa negatiivisesti kuntien ja kuntalaisten turvallisuuteen. Ko. ratkaisuehdotuksessa riskinä on, ettei 24/7 asemilta riitä ympäryskuntiin virka-ajan vahvuutta työaikojen ja tasauksien vuoksi, jolloin ympäryskuntien paloasemat voivat jäädä tilapäisesti jopa ilman viranhaltijoita. Tällaista tilannetta ei voida sallia. Pelastustoiminta on erittäin tärkeä palvelu, jota tulee olla kuntalaisilla yhdenvertaisesti saatavilla.

Kuntatilaisuudessa 18.6.2021 esiteltiin neljä eri ratkaisuvaihtoehtoa, jotka ovat liitteessä selostettuna. Kyseessä olevista vaihtoehdoista turvallisuuden ja palveluiden saatavuuden kannalta nimenomaan ympäryskuntien näkökulmasta tarkoituksenmukaisin olisi vaihtoehto 3, jossa vahvuus keskisuurilla pelastusasemilla olisi 0 + 1 ja päiväpaloasemilla 1–2 viranhaltijaa virka-aikana. Tässä vaihtoehdossa nykyisillä pienemmillä pelastusasemilla kuten Rautavaaralla virkamäärä säilyisi entisellään (nykyisen palvelutason mukainen 1-2 henkilöä).

Vaihtoehto 3 kuitenkin edellyttäisi maakunnallisesti 13 uuden viran perustamista ja se toisi lisäkustannuksia yhteistoiminta-alueelle 269 385 euroa. Tästä Rautavaaran kunnan maksuosuuden lisäys olisi 9 345 euroa. Lisäksi pelastuslaitos esittää talousarvioon maksuosuuden korotusta, josta on lausuttu erikseen."

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.